

แนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว

จังหวัดเชียงราย

โดย

นาย มนูญ สุขศรีจันทร์

ตำแหน่ง นักวิชาการแรงงาน 6 ว

ผู้ขอรับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิชาการแรงงาน 7 ว

หน่วยงาน / สังกัด สำนักงานแรงงานจังหวัดขอนแก่น

ว 12.05.6

น1754

2547

ห้องสมุดกระทรวงแรงงาน

08884

เอกสารผลงาน แนวทางการ

คำนำ

จากยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลจังหวัดเชียงราย และยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน (กลุ่มล้านนา) ซึ่งจังหวัดเชียงรายเป็นประตูการค้าสู่อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน และสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ (ไทย-พม่า-ลาว-จีนตอนใต้) อีกทั้งยังเป็นที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดเชียงรายในพื้นที่อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ เป็นผลให้มีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการค้าการลงทุน การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม และทำให้มีแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว หากจังหวัดเชียงรายไม่เตรียมมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาล่วงหน้าไว้ อาจจะเป็นที่มาของปัญหาทางสังคมด้านต่าง ๆ อาทิ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาคารกอพยพของแรงงานต่างด้าวเข้ามาแย่งงานของแรงงานไทย เป็นต้น

ต่อกรณีปัญหาเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในปัจจุบันรัฐบาลได้มีนโยบายในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่ค่อนข้างชัดเจนตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2547 ซึ่งเห็นชอบให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเจ้าภาพในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในระดับพื้นที่ดังนั้นก็มีความจำเป็นที่ต้องนำเอามติงานต่อกรณีปัญหาแรงงานต่างด้าวตามยุทธศาสตร์รัฐบาล (Agenda) และยุทธศาสตร์กระทรวง (Function) มาแปลงสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่ (Area) ได้แก่การกำหนดแนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในจังหวัดเชียงราย เพื่อให้เป็นยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่ และนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามนโยบายของรัฐบาลต่อไป

เอกสารทางวิชาการในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว ในจังหวัดเชียงรายฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่สำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงราย และหน่วยงานกระทรวงแรงงานในจังหวัดเชียงรายรวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ในจังหวัดเชียงราย ในการใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางปฏิบัติตามนโยบายในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในระดับพื้นที่ของจังหวัดเชียงราย เพื่อให้มีศักยภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสภาพเศรษฐกิจสังคม ของประเทศไทยและประชาชนจังหวัดเชียงรายสืบไป

(นายมนูญ สุขศรีจันทร์)

นักวิชาการแรงงาน 6 ว

๑๕ มีนาคม 2547

สารบัญ

<u>เรื่อง</u>	<u>หน้า</u>
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 สถานภาพจังหวัดเชียงใหม่กับสถานการณ์ ด้านแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง	5
2.1 สภาพพื้นที่เชื้ออำนาจ	5
2.2 โครงสร้างประชากรเกือบหนน	6
2.3 สภาพเศรษฐกิจเป็นแรงดึงดูด	7
2.4 สภาพสังคมยึดหยุ่นและปรับตัวเข้าหากันได้ง่าย	8
2.5 สภาพการเมืองตึงและตัน	9
2.6 วิสัยทัศน์ของจังหวัดเชียงใหม่ต่อแรงงานต่างด้าว หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย	9
บทที่ 3 แรงงานต่างด้าวกับการแก้ปัญหาของประเทศไทย	11
3.1 ประเภทแรงงานต่างด้าวทั่วไป	11
3.2 ความเป็นมาของปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย	13
3.3 การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย	14
3.4 สรุป	20
บทที่ 4 ผลงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดระบบแรงงานต่างด้าวที่เกี่ยวข้อง	22
4.1 เปรียบเทียบการจัดระบบแรงงานต่างด้าวของไทยกับประเทศต่าง ๆ	22
4.2 ข้อเสนอแนะนโยบายแรงงานในอนาคตของประเทศไทย	28
บทที่ 5 การจัดระบบแรงงานต่างด้าวในจังหวัดเชียงใหม่	30

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
5.1 7 ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาระบบงานต่างด้าวของไทย	30
5.2 ยุทธศาสตร์พื้นที่จังหวัดเชียงราย	32
- ยุทธศาสตร์ที่ 1 จังหวัดบูรณาการ (CEO) เป็นองค์กรบริหารจัดการระดับพื้นที่	33
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การจัดระบบแรงงานต่างด้าวอำเภอชายแดน	36
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การจัดระบบแรงงานต่างด้าวในอำเภอชั้นใน	43
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดระบบแรงงานบุคคลบนพื้นที่สูง	44
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบูรณาการการปราบปราม จับกุม สกัดกั้น	48
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 การคุ้มครองแรงงานต่างด้าว	50
- ยุทธศาสตร์ที่ 7 การศึกษาตลาดแรงงานต่างด้าวของพื้นที่และการติดตามประเมินผล	51
บทที่ 6 สรุปและข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม	
ผนวก ก	คำสั่งจังหวัดเชียงรายแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าวจังหวัดเชียงราย ที่ 131/2545 ลงวันที่ 17 มกราคม 2545
ผนวก ข	รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าวจังหวัดเชียงราย ครั้งที่ 1/2544 วันที่ 29 ตุลาคม 2544 และครั้งที่ 1/2545 วันที่ 8 ตุลาคม 2545
ผนวก ค	คำสั่งจังหวัดเชียงรายแต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการดำเนินโครงการของเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงรายของหน่วยงานกระทรวงแรงงานในจังหวัดเชียงราย
ผนวก ง	คำแปลเอกสารข้อตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่าว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2540

- ผนวก จ คำสั่งจังหวัดเชียงรายแต่งตั้งคณะกรรมการให้คนต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาทำงานแบบมาเข้า-กลับเย็น จังหวัดเชียงราย ที่ 111/2542 ลงวันที่ 20 มกราคม 2542 พร้อมด้วยรายงานการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 1/2542 วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2542 และเอกสารกรอบขั้นตอนการอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานแบบมาเข้า-กลับเย็น
- ผนวก ฉ คำสั่งจังหวัดเชียงราย แต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาปัญหาแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานในประเทศไทยในรูปแบบเข้าไป-เย็นกลับ ที่ 2208/2545 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2545 และรายงานการประชุมคณะกรรมการฯ วันที่ 12 กันยายน 2545
- ผนวก ช สำเนาหนังสือการนำเสนอบัญหาการใช้แรงงานต่างด้าวของสภาอุตสาหกรรมจังหวัดเชียงราย ที่ ส.อ.ท. ชร 038/ 2546 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2546 พร้อมด้วยเอกสารการดำเนินการของสำนักงานแรงงานจังหวัดเชียงรายต่อข้อเสนอดังกล่าว
- ผนวก ซ สำเนาหนังสือการขอคำชี้แจงกรณีที่ต้องมีการทำใบอนุญาตทำงานของบุคคลบนพื้นที่สูงของหอการค้าจังหวัดเชียงราย ที่ ทกค. ชร. 098/2546 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2546
- ผนวก ฅ สำเนาคำสั่งจังหวัดเชียงราย ที่ 3329/2544 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2544 แต่งตั้งชุดปฏิบัติการตรวจสอบร่วมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายจังหวัดเชียงราย และสรุปผลการดำเนินการ
-